ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”

_______________А.Умаров

202___ йил “___”___________

“КЕЛИШИЛДИ”
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

____

202___ йил “_____” __________

Рўйхатга олинди: № БД-5111100 – 2.04
202__ йил “___”____

МУСИҚА ТАРИХИ

ФАН ДАСТУРИ

Билим соҳаси:	100000 – Гуманитар
Таълим соҳаси:	110000 – Педагогика
Таълим йўналиши:	5111100 – Мусиқа таълими

Лойиҳа

Фан/модуль коди	Ўқув йили	Семестр	ECTS - Кредитлар	
MusTM2008	2020-2021	5-6	8	
Фан/модуль тури Мажбурий	**Таълим тили** Ўзбек		**Ҳафтадаги дарс соатлари** 5-4	

	Фаннинг номи	Аудитория машғулотлари (соат)	Мустақил таълим (соат)	Жами юклама (соат)
1.	Мусиқа тарихи	96	144	240

2. **I. Фаннинг мазмуни**

Фанни ўқитишдан мақсад – талабаларда мусиқий ифодалиликка нисбатан онгли тафаккурни тарбиялаш ва уни идрок этиш қобилятини ҳосил қилиш; талабаларнинг мусиқий дунёқарашини, идрокини шакллантириш ва ривожлантириш, мусиқий-эстетик дидини тўғри йўналтириш ва бойитиш, ижодий қобилиятларини ўстириш; талабаларни мусиқа ўқитувчиси сифатида амалий фаолиятга тайёрлашдан иборат.

Фаннинг вазифаси – талабаларга чет эл мусиқаси маданияти тарихий тараққиёти, асосий йўналишлари, жанр ва шакллари ҳақида маълумот бериш, жаҳон классик мусиқасига хос бўлган бадиий ифода воситаларини ва турли хил жанрдаги асарларнинг мазмунини идрок этишга ўргатиш, ғарбий Европа ва рус композиторларининг ижодиёти ҳамда бадиий жиҳатдан аҳамиятли асарлари билан таништириш, ҳар бир композиторнинг касбий маҳорат жиҳатларини акс эттирувчи хусусиятларини ёритиб бериш;

- талабаларни ўзбек мусиқаси босиб ўтган тарихий жараён, унинг умуминсоният тарихида тутган ўрни, миллий мусиқий қадриятларимиз билан таништириш, уларга мусиқий-тарихий билимлар бериш, мусиқа санъатининг тарихи билан жамият тараққиётининг боғлиқлигини тушунтириш, ўзбек мусиқасини қадимий даврларда, темурийлар даврида қай даражада ривожланганлигини, улуғ сиймолар ва мусиқашунослар номларини ва уларнинг мусиқа илмида яратган кашфиётлари ҳамда уни ривожлантиришдаги ҳиссаларини билиш орқали талабаларда миллий ғурур, қадр-киммат, эҳтиром туйғуларини шакллантириш;

II. Асосий назарий қисм (маъруза машғулотлари)

II.I. Фан таркибига қуйидаги мавзулар киради:

1-мавзу. XVII – XVIII аср Европа мусиқа маданиятида Г.Гендел ижоди. К.В.Глюк опера ислоҳоти.

XVII аср опера жанри шаклланиши ва ривожланиши. XVII аср чолғу мусиқаси. Клавир мусиқаси. XVIII аср мусиқа маданияти тарихида Г.Гендел мусиқасининг ахамияти. Композитор ижодида опера ва оратория жанрлари. К.В.Глюк опера ислоҳоти тамойиллари.

2-мавзу. И.С.Бах ижоди.

XVIII аср Европа мамлакатлари чолғу мусиқаси. VIII аср мусиқа маданияти тарихида И.С.Бах мусиқасининг ахамияти. Композиторнинг ижодий йўли. Бах ижодида диннинг аҳамияти. Веймар даври ва композиторнинг мелодик услубининг шаклланиши. Кётен даври ва камер-чолғу мусиқаси ривожланиши. Лейпциг даври - И.С.Бах ижодининг чўққиси. Композитор ижодидаги образлар, ғоялар ва полифоник услуб.

3-мавзу. И.Гайдн ижоди.

Й.Гайдн ижодини даврлаштириш: Ижодининг биринчи даври (1751-1761); Ижодининг иккинчи даври (1761-1791); Ижодининг учинчи даври (1791-1801); Композитор ижодидаги асосий жанрлар. Гайдн мусиқасининг халқчиллиги. Гайдн ижодида соната - симфоник сиклнинг ривожи.

4-мавзу. В.Моцарт ижоди.

В.А.Моцарт ижодини даврлаштириш композитор мусиқасининг услубий хусусиятлари. Моцартнинг опера эстетикаси, унинг Глюк опера эстетикасидан фарқи. Опера жанрларининг ўзаро таъсири. Симфоник ижоди, фортепиано ижоди. Реквием.

5-мавзу. Л.Бетховен ижоди.

Л.Бетховен ижодининг жаҳон мусиқа маданияти тарихидаги аҳамияти. Ижодий даврлари: Бонн даври (1770-1792); биринчи Вена даври (1792-1802); Етук ижодий даври (1802-1812); Ижодининг сўнги даври (1812-1827); Фортепиано ижоди. Симфоник ижоди.

6-мавзу. Романтизм. Ф.Шуберт ижоди. Р.Шуман ижоди.

Мусиқий романтизм санъати. Шуберт мусиқасининг ғоявий мазмуни. Композиторнинг ҳаёти ва ижодий йўли. Ижодининг тавсифи. Вокал лирикаси. Вокал цикллари.

Р.Шуман ижодининг асосий мавзу ва образлари. Фортепиано ижоди. Миниатюралар цикли. “Карнавал”. Вокал лирикаси янги жиҳатлари. Вокал цикллари.

7- мавзу. Ф.Шопен ижоди. Ф. Лист ижоди

Шопен ижодини даврлаштириш. Болалик ва ўсмирлик йиллари. Ижодидаги етуклик даври. Париж (1830-1848), Лондон, Манчестер,

Шотландиядаги фаолияти. Ижодига тавсиф. Фортепиано ижоди.

Ф.Лист ижодининг жаҳон мусиқа маданияти тарихидаги аҳамияти. Композиторнинг ижодий йўли. Ижодини даврлаштириш. Лист фортепиано мусиқасининг аҳамияти. Фортепиано мусиқасининг симфоник талқини. Фортепиано услубининг жанрий ҳилма-хиллиги. Транскрипциялар. Этюдлар. "Саргардонлик йиллари" сикли. Си-минор сонатаси. Симфоник ижоди.

8-мавзу. Ж.Верди ижоди. Р.Вагнер ижоди.

Верди ижодининг жаҳон мусиқа маданияти тарихидаги аҳамияти. Композитор ижодини даврлаштириш. Вердининг опера ғоялари, драматургия тамойиллари. «Риголетто», «Травиатта», «Аида» опералари.

Рихард Вагнер ижодининг жаҳон мусиқа маданияти тарихидаги аҳамияти. Композитор ижодини даврлаштириш. Опера ижоди эстетикаси. “Тангейзер”, “Лоэнгрин” опералари. «Нибелунглар узуги» тетралогисияси.

9-мавзу. Ж. Бизе ижоди. Э.Григ ижоди

Ж.Бизе ижодининг асосий образлар доираси ва мавзулари. Ж.Бизенинг эстетик қарашлари. Опера «Кармен». Мусиқий драматургия тамойиллари. А.Доденинг "Арлезианка" драмаси учун ёзилган мусиқа.

Э.Григ ижоди эстетикаси. Композиторнинг ижодий йўли. Фортепиано ижоди. Г.Ибсен “Пер Гюнт” драмасига мусиқа.

10-мавзу. Импрессионизм мусиқада. К.Дебюсси, М. Равел ижодлари

Француз санъати тарихида импрессионизмнинг аҳамияти. Импрессионизмнинг тасвирий санъат ва мусиқадаги кўриниши. М.Равел ва К.Дебюсси ижодлари.

11-мавзу. XIX асрнинг И ярмидаги рус мусиқа маданияти. М.И.Глинка ижоди. А.С.Даргомыжский ижоди.

XIX аср биринчи ярмидаги рус мусиқасининг шакилланиши. Рус романтизм ҳусусиятлари. Театр жанрларининг ривожланиши. XIX аср бошларидаги рус операси ва унинг хусусиятли белгилари. Вокал мусиқаси. Шаҳар романси. Рус маиший романслар хусусиятлари. Романсларнинг рус шеърияти билан алоқаси. Рус мусиқасида А.С.Пушкин ижодининг аҳамияти.

М.И.Глинка рус классик мусиқасининг асосчиси. Рус мусиқаси асосий жанрлари шаклланишидаги Глинканинг тарихий аҳамияти. Ижодининг ҳалқчиллиги. Опера ижоди. Халқ тарихий мусиқали

драмаси «Иван Сусанин» ва афсонавий эпик эртак «Руслан ва Людмила» - биринчи рус опералари. Глинканинг симфоник ва камер-чолғу асарлари: «Камаринская» ва «Испанча увертюраси». Глинка ва Пушкин. Глинка ижодининг мусиқий тили. Глинканинг хаёти ва ижодий йўли.

Даргомыжский М.И.Глинка анъаналарининг давомчиси. Ижодий йўли. Даргомижский ижодининг тавсифи. Бадиий тамойиллари. Даргомиыжский асарларининг ижтимоий-танқидий ғояси. Опера ижоди. Даргомиыжский – рус классик мусиқасида психологик опера жанрни асосчиси. «Сув париси» - рус мусиқада биринчи лирик-психологик опера намунасидир. «Тош мехмон» – речитатив асосида ёзилган операси.

12-мавзу. XIX асрнинг II ярмида рус мусиқа маданияти. М.П.Мусоргский ижоди. А.П.Бородин ижоди.

XIX аср иккинчи ярмидаги рус мусиқа маданияти – энг ривожланган давр. Мусиқий-ижтимоий хаёти. Рус мусиқа жамоаси (РМЖ), Петербург (1859) ва Москва (1860) консерваториялари, Бепул мусиқий мактаб ва уларнинг фаолияти.

«Қудратли тўда» композиторларининг ижодидаги образлар ва сюжетлар, ватанпарварлик мавзуси, ватан ғояси, халқ турмуши, тарихий сюжетлар, афсоналар, эртаклар. Опера санъатининг ривожланиши. Рус симфонизм жиҳатлари. Рус классик симфония, сюита, симфоник поема, фантазия, увертюра жанрлари. Чайковскийнинг симфоник ва камер асарлари, опера ва балетлари XIX аср жаҳон мусиқаси тараққиотида муҳим босқич сифатида. Рус ижрочиларнинг муваффақиятлари (А.Лавровская, Ю.Ф.Платонова, Ф.И.Стравинский ва Н.Г.Рубинштейлар, Э.Ф.Направник). В.В.Стасов (1824-1906) ва унинг тарғиботчилик фаолияти.

М.П.Мусоргский – танқидий реализм йўналиши намояндаси. Мусоргскийнинг ижодий эстетикаси, новаторлилиги. Унинг хаёти ва ижодий фаолияти. Опера ижоди. Халқ образи. Опера «Борис Годунов» - халқ мусиқий драмаси. Вокал ижоди. “Кўргазмадан расмлар” фортепиано цикли. Мусоргский ижодининг ахамияти.

А.П.Бороин – композитор, кимё соҳаси олими, дирижёр, ижтимоий арбоб, мусиқий танқидчи. Хаёти ва ижодий йўли. Композитор ижоди тавсифи. «Княз Игор» операси. Симфоник ижоди. Романслари.

13- мавзу. Н.А.Римский-Корсаков ижоди.

Н.А.Римский-Корсаков композитор, педагог, дирижёр, жамоат

арбоби. Римский-Корсаковнинг хаёти ва ижодий йўли. Ижодий тавсифномаси. Опера ижоди. Опера сюжетлари, опера жанрларининг ранг-баранглиги. «Псковлик аёл» - халқ тарихий опера. «Қор қиз» - эртак операси. Симфоник асарлари. «Шахризода» симфоник сюитасида шарқ мусиқаси ифодаланиши. Педагогик ва илмий-публитсистик фаолияти. Римский-Корсаков ижодининг ахамияти.

14- мавзу. П.И.Чайковский ижоди.

Чайковскийнинг жаҳон мусиқа маданиятида ўзига хос ўрни. «Гўзаллик-бу хаётдир» композитор шиори. Чайковскийнинг бадиий принтсиплари. Хаёти ва ижодий йўли. Асарларида рус халқи турмуши, табиатнинг акс эттирилиши. Опера ижоди. «Пиковая дама» операси. Симфоник ижоди. 6- симфония. Романслар. Чайковский ижодининг ахамияти.

15-мавзу. А.Н. Скрябин ижоди. С.В.Рахманинов ижоди.

А.Н.Скрябин – композитор, пианиночи. Мусиқий тилининг новаторлилиги. Ижодининг тадрижий ривожланиши. Ижодий тасифномаси. Фортепиано ижоди. Скрябиннинг ижодий фалсафаси. Симфоник ижоди. Скрябин ижодининг ахамияти.

С.В.Рахманинов - йирик композитор, буюк пианиночи ва дирижёр. Унинг хаёти ва ижодий йўли. Фаолиятининг кўп қирралиги. Унинг асарлари барча пианино ижрочилар репертуарида. Опера, хўрлар, симфоник оркестр, камер чолғу асбоблар ва фортепиано учун асарлари - жаҳон классик мусиқа меросидир. Опера ижоди. «Алеко» операси. Симфоник ижоди. «Симфоник рақслар». Рахманинов ижодининг ахамияти.

16-мавзу. Ўрта Осиёнинг қадимий мусиқа маданияти. Илк ўрта асрлар санъати. Сомонийлар даврида мусиқий хаёт (IX-X асрлар)

Ўрта Осиё худудида ўтказилган археологик қазилма ишлари, ноёб топилмалар хақида маълумот (Афрасиёб, Айритом, Тупроқ қалъ, Пажикентнинг археологик ёдгорликлари) қадимги Сўғдиёна, Бақтрия, Парфия ва Хоразмнинг чолғучилиги, якка ва ансамбл ижрочилиги.

Ўрта асрнинг бошларида катта сотсиал ва сиёсий ҳаракатларнинг содир бўлиши, бадиий маданий юксалиш, ўрта осиё мусиқа маданиятининг бошқа шарқ мамлакатлари маданияти билан ўзаро алоқаси, Борбаднинг ўрта аср мусиқа илми ривожига қўшган ҳиссаси. Араблар ҳукмронлиги даври. Ансамбл ижрочилигининг тараққий этиши.

Бу даврда мусиқий илмининг ривожланиши, ажойиб олимлар, шоирлар, мусиқачилар, (Абу Наср Фаробий, Фбу Райхон Беруний, Ибн

Лойиҳа

Сино) нинг яшаб ижод қилиши, сарой мусиқачилар ижодида қасида жанри. Чолғу асбоблари чолғу ижрочилигининг ривожланиши.

17-мавзу. Ўзбек халқининг шаклланиши даврида мусиқий маданияти (XI-XV асрлар). XVI-XIX асрларда ўзбек халқ мусиқа маданияти. XIX аср оҳири – XX аср бошларида ўзбек мусиқа маданияти.

XI-XV асрларда Юсуф Хос Хожибнинг «Қутадғу билиг», Фахриддин Аррозийнинг мусиқий рисолаларининг яратилиши. Амур Темур даврида маданият ва санъатнинг юксалиши. Торли чолғу асбобларида ижрочиликнинг кенг тарқалиши.

XVI-XIX асрлар даврида катта феодал давлатни хонликларга бўлинишининг мусиқага таъсири. Узбек халкининг мусика маданияти. Мусиқий фолклор.

XIX аср оҳири – XX аср бошларида даврда Ўрта Осиёга рус маданиятининг кириб келиши. Хаваскор тўгаракларининг ташкил этилиши, биринчи мусиқали театрлар. Ушбу йилларда ўзбек миллий мусиқа меросини ёзиб олиниши ва қайта ишланиши. Самарқандда махсус илмий - текшириш институтини очилиши. Ўзбек мусиқий асбобларини европа усулида ўзлаштирилиши. Профессионал ижодий гуруҳлар билан бир қаторда хаваскорлик халқ ижодий гуруҳларининг ривождланишидаги ижобий ўзгаришлар ва биринчи мусиқали драмалар.

18-мавзу. Ўрта Осиё мусиқий-назарий мероси. Мақом туркумлари.

Ўрта Осиёда мусиқий-назарий тафаккурнинг ривожланиши. Ал Фаробий, Ибн Сино, Жомий ва бошқа Ўрта Осиё олломаларининг илмий-мусиқий ижодлари.

Мақомларнинг умумий асослари. Шашмақом, унинг чолғу бўлими, ашула бўлими. Хоразм мақомлари, унинг Айтим ва чертим йўллари. Шашмақомнинг Хоразм мақомидан фарқи. Фарғона-Тошкент мақом йўллари.

19-мавзу. Ўзбек композиторлари ижодида вокал ва чолғу мусиқа жанрлари.

Рус композиторлар ижодида ўзбек халқ қўшиқларнинг қайта ишланиши. М.Бурхонов ва М.Ашрафий – биринчи ўзбек композиторлар ижодида қўшиқ ва романс жанрлари ва уларнинг кейинги ривожланиши. Биринчи ўзбек оратория, кантата, хор учун сюита жанрлари.

Симфоник оркестри учун асарлар – сюита, симфония, увертюра. Камер чолғу мусиқаси жанрлари – фортепиано учун пьесалар, концерт,

Лойиҳа

	соната, прелюдия ва фуга, чолғу ансамбллар. Ўзбек халқ чолғулар оркестри мусиқаси. **20-мавзу. Ўзбек композиторлари ижодида саҳнавий мусиқа жанрлари - мусиқали драма, опера, балет** Ўзбек мусиқий театр шаклланиши. Биринчи мусиқали драманинг хоссалари. Ўзбек композиторлари томонидан мустақил равишда ёзилган мусиқали драмалар. Т.Жалилов, М.Левиев, Ик.Акбаров, Д.Зокиров, С.Жалил, Ю.Ражабийларнинг мусиқали драмалари. Ўзбек опера жанрининг шаклланиши. XX аср ИИ- ярми давридаги опера жанрининг ривожланиши – М.Ашрафийнинг «Дилором», «Шоир қалби», С.Юдаковнинг «Майсаранинг иши», Т.Жалилов ва Б.Бровцынларнинг «Тоҳир ва Зухра», У.Мусаевнинг «Мангулик», Ик.Акбаровнинг «Суғд элининг қоплони», С.Вареласнинг «Аллоудиннинг сеҳрли чироғи». Илк ўзбек балетлари. XX аср II- ярми давридаги балет жанрининг ривожланиши – Г.Мушелнинг «Раққоса», Ик.Акбаровнинг «Лайли ва Мажнун», М.Левиевнинг «Сухайл ва Меҳри», М.Ашрафийнинг «Севги тумори» ва «Севги ва қилич», Г.Мушель «Самарканд афсонаси», У.Мусаевнинг «Хинд поэмаси» ва «Тумарис». **33-мавзу. Ўзбек кино мусиқаси. Ўзбек эстрада мусиқаси.** Ўзбек кино мусиқаси шаклланиши. «Насриддин Бухорода», «Тохир ва Зухра», «Ибн Сино», «Мафтунингман», «маҳаллада дув-дув гап», «Сен етим эмассан», «Қайдасан, Зулфия», «Тошкент – нон шахри» ва ҳ.к. Б.Закиров ва Э.Салихов – ўзбек эстрада мусиқаси асосчилари фаолияти. Ўзбек эстрада ансамбллари ва хонандалар ижодида маҳаллий фолклор мероси ва анъаналарининг эстрада турли стиллари билан уйғунлашувидаги ютуқлар. **III. Семинар машғулотлари буйича кўрсатма ва тавсиялар** ***(Лаборатория ишлари), (Амалий машғулотлари), (Курс иши), (Мустақил таълим)*** *ўқув режада кўрсатилган тури (номи) бўйича ёзилади)* Семинар машғулотлар учун қуйидаги мавзулар тавсия этилади: 1. И.С.Бах орган ва клавир мусиқаси. Месса h-moll. Г.Гендел ораториялари. 2. К.В. Глюк “Орфей” операси. Й.Гайдн симфоник ижоди. Ораториялари

3. В.А. Моцарт опера ижоди ва симфониялари
4. Л.Бетховен симфоник ва фортепиано ижоди
5. Ф.Шубертнинг қўшиқ ва балладалари. Вокал цикллари.
6. Дж.Россини опера ижоди. К.М.Вебер опера ижоди.Г.Берлиоз опера ва симфоник ижоди.
7. Р.Шуман фортепиано ва вокал ижоди.
8. Ф.Шопен фортепиано ижоди
9. Ф. Лист симфоник ва фортепиано ижоди.
10. Д.Верди опера ижоди.
11. Р.Вагнер опера ижоди.
12. Ж. Бизе опера ижоди.
13. Е.Григ фортепиано ижоди.
14. К.Дебюсси ва М. Равел – Импрессионист-композиторларнинг фортепиано ва симфоник ижодлари.
15.
16. М.И.Глинка опера ва симфоник ижоди.
17. А.С.Даргомиыжский опера ижоди. Романслари.
18. “Қудратли тўда” тўгараги фаолиятининг аҳамияти
19. М.П.Мусоргский опера ижоди. “Кўргазмадаги расмлар”. Романслари.
20. А.П.Бородин опера ижоди. “Боҳодирлар” симфонияси
21. Н.А.Римский-Корсаков опера ва ва симфоник ижоди.
22. П.И.Чайковский фортепиано ва симфоник ижоди.
23. П.И.Чайковский опера ва балетлари.
24. А.Н. Скрябин симфоник ижоди. С.В.Рахманинов опера ижоди. Фортепиано мусиқаси
25. Ўрта Осиёнинг қадимий мусиқа маданияти. Илк ўрта асрлар санъати. Сомонийлар даврида мусиқий хаёт (IX-X асрлар)
26. Ўзбек халқининг шаклланиши даврида мусиқий маданияти (XI-XV асрлар). XVI-XIX асрларда ўзбек халқ мусиқа маданияти. XIX аср оҳири – XX аср бошларида ўзбек мусиқа маданияти. Ўрта Осиё мусиқий-назарий мероси. Мақом туркумлари.
27. Ўзбек композиторлари ижодида вокал мусиқа жанрлари, чолғу мусиқа жанрлари
28. Ўзбек композиторлари ижодида саҳнавий мусиқа жанрлари - мусиқали драма, опера, балет
29. Ўзбек кино мусиқаси. Ўзбек эстрада мусиқаси.

Семинар машғулотлар мультимедиа қурулмалари билан

Лойиҳа

жиҳозланган аудиторияда бир академик гуруҳга бир профессор-ўқитувчи томонидан ўтказилиши зарур. Машғулотлар фаол ва интерфактив усуллар ёрдамида ўтилиши, мос равишда муносиб педагогик ва ахборот технологиялар қўлланилиши мақсадга мувофиқ.

IV. Мустақил таълим ва мустақил ишлар

Мустақил таълим учун тавсия этиладиган мавзулар:

1. И.С.Бах ижодида Пассион ва кончерто гроссо жанрлари. Асарларидан парчалар ижро этиш
2. К.В.Глюк. “Орфей” операси. Операсидан парчалар ижро этиш.
3. Й.Гайдн “Йил фасллари” ва “Дунё яратилиши”. Асарларидан парчалар ижро этиш
4. В.Моцарт фортепиано асрлари ва консертлари. Асарларидан парчалар ижро этиш
5. Л.Бетховен увертюралари. Асарларидан парчалар ижро этиш
6. Ф.Шуберт, Р.Шуман асарларидан парчалар ижро этиш
7. Ф.Шопен асарларидан парчалар ижро этиш
8. К.М.Вебер, Дж.Россини, Г.Берлиоз асарларидан парчалар ижро этиш
9. Ф. Лист консерт саёхатлари. Асарларидан парчалар ижро этиш
10. Р.Вагнер ва Ж.Верди Асарларидан парчалар ижро этиш
11. Ж.Бизе асарларидан парчалар ижро этиш
12. Е.Григ Асарларидан парчалар ижро этиш
13. К.Дебюсси, М. Равел Асарларидан парчалар ижро этиш
14. А.Алябев, А.Варламов, А.Гурилёв романслари
15. М.И.Глинка романслари. Асарларидан парчалар ижро этиш
16. А.С.Даргомижский асарларидан парчалар ижро этиш
17. М.П.Мусоргский симфоник ижоди. Асарларидан парчалар ижро этиш
18. А.П.Бородин асарларидан парчалар ижро этиш
19. Н.А.Римский-Корсаков сатирик опералари. Асарларидан парчалар ижро этиш
20. П.И.Чайковский фортепиано. Асарларидан парчалар ижро этиш
21. С.В.Рахманинов романслари. Асарларидан парчалар ижро этиш
22. Ўзбек хофизлари
23. Ўзбек бастакорлари
24. Ўзбекистон оркестлари
25. В.Успенский, Р.Глиер. А.Козловский, Г.Мушел ижодий

Лойиҳа

	фаолиятлари. Асарларидан парчалар ижро этиш 26. Т.Содиков, Д.Зокиров, С.Юдаков ижодий фаолиятлари Асарларидан парчалар ижро этиш 27. М.Ашрафи, М.Левиев, М.Бурхонов, И.Акбаров ижодий фаолиятлари. Асарларидан парчалар ижро этиш 28. М.Бафоев, М.Тожиев, У.Мусаев ижодий фаолиятлари. Асарларидан парчалар ижро этиш 29. А.Мансуров, Н.Нархўжаев, Д.Омонулаева ижодий фаолиятлари. Асарларидан парчалар ижро этиш 30. Е.Салихов ва ўзбек эстрада юлдузлари ижодий фаолиятлари. Асарларидан парчалар ижро этиш 31. Ўзбекистон мусиқий фестеваллари Мустақил ўзлаштириладиган мавзулар бўйича талабалар томонидан презентация, видеолар тайёрлаш ва уни тақдимот қилиш тавсия этилади.
3.	**V Фан ўқитилишининг натижалари (шаклланадиган компетенциялар)** Фанни ўзлаштириш натижасида талаба: • чет эл мусиқаси маданиятиниг тараққий тарихини, асосий йўналишлари ва услубларини; турли давлатлар мусиқий маданиятини, миллий композиторлик мактаблар ва уларнинг намоёндаларини; атоқли чет эл композиторлар ижодиётини; ғарбий Европа ва рус композиторларининг ижодидаги асосий жанр ва шаклларни, машҳур асарларини; фанга оид асосий ва қўшимча адабиётлар; • ўзбек мусиқаси тарихи, унинг халқлар мусиқа ва маданиятининг ажралмас қисми эканлигини; қадимги, ўрта ва янги асрларда ўзбек мусиқашунослигининг тараққиёт тарихини; турли тарихий даврларда мусиқа маданияти хусусиятларини, чолғуларини, улар ҳақида тарихий ма’лумотларни; мусиқий илим ривожланишига ҳисса қўшган буюк алломаларни ва уларнинг илмий изланишларининг мазмунини; мақом ва бошқа туркум асарларни, ўзбек халқ оммавий жанрлари, вокал ва чолгу мусиқаси, мусиқий-саҳнавий жанрлар, таниқли бастакорлар ижоди ҳақида ***тасаввур ва билимга эга бўлиши***; • чет эл мусиқасидаги асосий йўналишлар ва услубларни, жанр ва шаклларни, миллий композиторлик мактабларга хос хусусиятлар, ифодали воситаларни ўрганиш, фарқлаш ва улар ҳақида гапириб бериш; композиторларнинг ижодий йўлини жамиятдаги ижтимоий-сиёсий шароити билан боғлаб унга баҳо бера олиш; асар мазмунини ёритиб таҳлил эта олиш; машҳур мусиқий асарлардан айрим парчаларни ижро эта олиш; асосий, қўшимча ўқув, илмий ва нотали адабиётлардан мустақил фойдаланиш ва амалда қўллаш; • ўзбек мусиқаси тараққиётидаги турли тарихий даврларда мусиқа

	маданияти хусусиятларини, чолғуларини фарқлаш, бастакор, композиторларнинг яратган меросини ўрганиш ва улар хакида гапириб бериш; турли жанрдаги асарлардан айрим парчаларни ижро эта олиш; асар мазмунини ёритиб таҳлил эта олиш; асосий ва қўшимча адабиётлардан, нотали адабиётлардан мустақил фойдаланиш ва амалда қўллаш ***кўникмаларига эга бўлиши***; • «Мусиқа тарихи» фанига оид билимлар ва кўникмаларни амалий мусиқий-педагогик фаолиятида татбиқ қилиш, мусиқий-тарғибот иши ва контцерт-маъруза фаолиятини ташкил қилишда қўллай олиш ***малакасига эга бўлиши керак.***
4.	**VI. Таълим технологиялари ва методлари:** • маърузалар; • интерфаол кейс-стадилар; • гуруҳларда ишлаш; • тақдимотларни қилиш; • индивидуал лойиҳалар; • жамоа бўлиб ишлаш ва ҳимоя қилиш учун лойиҳалар.
5.	**VII. Кредитларни олиш учун талаблар:** Фанга оид назарий ва услубий тушунчаларни тўла ўзлаштириш, таҳлил натижаларини тўғри акс эттира олиш, ўрганилаётган жараёнлар ҳақида мустақил мушоҳада юритиш ва жорий, оралиқ назорат шаклларида берилган вазифа ва топшириқларни бажариш, якуний назорат бўйича тест ишни топшириш.
6.	**Асосий адабиётлар** 1. Ҳамидов Ҳ. Ўзбек анъанавий қўшиқчилик маданияти тарихи. Тошкент, «Ўқитувчи», 1996. 2. Матёкубов О. Мақомот. Тошкент, “Мусиқа”, 2004. 3. Жабборов А. Мусиқий драма ва комедия жанрлари ўзбек композиторларининг ижодиётида. Тошкент, «Ғ.Ғулом», 2000. 4. Trigulova A.X. Chet el musiqa tarixi. (romantizm davri, Shubert, Shopen, List). Toshkent, Nizomiy nomli TDPU, 2008 5. Trigulova A.X. Xorijiy musiqa adabiyoti. Toshkent, «Ilmziyo», 2009. 6. Urmanova L.A. Rus musiqasi tarixi. Toshkent, «Musiqa», 2011. 7. Друскин М. История музыки зарубежных стран. М. Музыка, 2002. **Қўшимча адабиётлар** 8.Ш.М.Мирзиёев. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб интизом ва шахсий жавобгарлик ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил якунлари ва 2017 йил истиқболларига

Лойиҳа

	бағишланган мажлисидаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг нутқи. // Халқ сўзи газетаси. 2017 йил 16 январь, №11 9.Ш.М.Мирзиёев. Буюк келажагимизни мард ва олий жаноб халқимиз билан бирга қурамиз. Тошкент “Ўзбекистон” – 2017й. 10.Ш.М.Мирзиёев. Эркин ва фаравон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. “Ўзбекистон” НМИУ, 2016й. 11.Ш.М.Мирзиёев. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаравонлигининг гарови. “Ўзбекистон” НМИУ, 2016 й. 12.“Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”.Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармони. 1-илова: “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси”. Халқ сўзи газетаси. 2017 йил 8 февраль сони ва Интернет ресурс: www.lex.uz. 13.Жабборов А. Ўзбеклар турмуsh тарзи ва маданиуати. Тошкент,” Ғ.Ғулом”, 2003. 14.Намидов Н. Авесто файзлари, Тошкент, “Абдулла Қодирий номидаги халқ мероси”, 2001. 15.Абдуллаев Р. Марказий Осиё халқлари маросим мусиқаси. Тошкент, 1994. 16.Шокиров Ў., Ашрафий Ф., Шокирова И. Ўзбек маданияти намояндалари. 1-китоб. Toshkent, “Абдулла Қодирий номидаги халқ мероси”, 2001. 17.Шокиров Ў., Шокирова И. Ўзбек маданияти намояндалари. 2-китоб. Тошкент, Тошкент автомобил ва йўллар инситути, 2005. 18.Акбаров И.А. Мусиқа луғати. Тошкент, “Ўқитувчи”, 1997. 19.Ражабов И. Мақом асослари, Тошкент, «Ибн Сино» 1992. **Ахборот манбалари** 20 www.tdpu.uz 21. www.pedagog.uz 22. www.ziyonet.uz 23. www.edu.uz 24. tdpu-intranet.Ped
7.	Фан дастури Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими йўналишлари бўйича Ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгашнинг 202__ йил “___”__________ даги ____ -сонли баённомаси билан маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг

	202__ йил “___” _____даги ______ - сонли буйруғи билан маъқулланган фан дастурларини таянч олий таълим муассасаси томонидан тасдиқлашга розилик берилган.
8.	**Фан/модуль учун масъуллар:** А.Х.Тригулова – Низомий номидаги ТДПУ, “Мусиқа таълими” кафедраси доценти, педагогика фанлари номзоди. Г.А.Ибрахимжанова - Низомий номидаги ТДПУ, “Мусиқа таълими” кафедраси катта ўқитувчиси
9.	**Тақризчилар:** А.Р.Бахриев - Ўзбекистон давлат консерваторияси “Мусиқий педагогика” кафедраси доценти,психология фанлари номзоди А. Ж. Алланов - НукусДПИ “ Мусиқий таьлим” кафедраси мудири, катта ўқитувчиси

Лойиҳа